

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerate
sprejema upravnništvo v
Kato. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Semo-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izreja vsak dan, izjemni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Re pošti prejemam:

za
slo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6, 50
mesec 2, 20

Upravištvu prejemam:

za
slo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5, 50
mesec 1, 70

Na pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 224.

V Ljubljani, v torek, 30. septembra 1902.

Letnik XXX.

Vabilo na naročbo.

S 1. oktobrom se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENE“

velja za ljubljanske naročnike v upravnistvu:

Vse leto 20 kron. Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravištvu „Slovenca“.

„Danica“ in „Zarja“ slovenskim abiturijentom in akademikom.

Tovariši! Po zrelem in treznem premišljevanju ste se odločili za vseučilišče. Postavili ste si cilj: nabrati si bogatih duševnih zakladov in jih pozneje rabiti v duševno in gmotno korist domovine in samega sebe. Rodna zemlja sedaj še ne more utešiti Vašega hrepenenja po umstveni izobrazbi, iskati si jo morate v tujini.

Vaš duh je prepojen z vzori našega naroda. Po idealih, katere ste črpali iz bistva nepokvarjenega naroda, hočete pozneje v zrelej moški dobi delovati za slovensko ljudstvo. Mlade duše potrebujejo zato vednega navdušenja in medsebojno pomoči, sicer velikomestni duh zamori v kali vsak idealen vzlet mladih akademikov.

V teh nevarnostih Vam ponujata varno zatočišče slov. kat. akad. društvi: »Danica« na Dunaju in »Zarja« v Gradcu, ki Vas najsrčnejše vabita v svojo sredo.

Program »Danice« in »Zarje« Vam je

znan; na svoj prapor smo si zapisali: »Na delo krščansko«.

Katoliški ste »Danica« in »Zarja«. Krščanstvo je princip našega svetovnega naziranja, ker nas je svetovna zgodovina prepričala, da le ono daje človeškemu srcu pravo uteho, srečo in zadovoljnost in da je le po njem in v njem mogoč pravi napredek narodov. Z resnim delom na vseučilišču si hočemo utrditi svoje krščansko prepričanje, da kedaj nastopimo kot možje, kristalni značaji. Mi hočemo izvrševati krščanstvo praktično v zasebnem življenju, a spraviti hočemo krščanske nazore tudi v javnosti, med inteligenco do veljave.

Narodni ste »Danica« in »Zarja«. Naše krščansko prepričanje ne govori in ne mora naše domovinske ljubezni. Mi hočemo duševno in gmotno razvit narod, da tudi on, dasi majhen, stopi na svetovno pozorišče in pokaže svetu, kaj da more. Zato se borimo in moramo boriti, ker to zahteva naravni zakon, pravica do obstoja. Krščansko svetovno naziranje pa ne nasprotuje domovinski ljubezni, ampak jo pogloblja in ji daje filozofski temelj, ker s tem, da branimo narodna prava in vzore ter jih razširjamo, vršimo jedno najvažnejših dolžnosti, katere nam nalagata vera in socialna odgovornost napram rodnemu ljudstvu. To je naše prepričanje, tega se hočemo držati.

Ne bojimo se boja za pravice naroda, pripravili se bomo zanj dobro in bili ga odločno in trezno. »Danica« in »Zarja« hočeta pospeševati izobrazbo razuma, kar upata doseči zlasti z izbrano knjižnico, znanstvenimi predavanji na prijateljskih večerih in literarnim klubom, gojiti pa hoče tudi kulturo srca po preje navedenih načelih. Ne samo razum, tudi srce naj pride do veljave. Globoka ljubezen do Boga, domovine in vsega trpečega človeštva naj prešinja naša srca, da ideja krščanske demokracije vedno globlje prodre v srce vsakega posameznika in celega naroda. Naše število narašča, kar kaže, da dobiva naš program vedno več odobravanja in tal med slovenskim dijaštvom. Upamo, da se nam tudi Vi pridružite, da

bodemo skupaj delovali za stare narodne vzore po geslu:

»Bog in narod!«

Na zdar! Na svidenje!

Za odbor »Danice«:

Matija Lavrenčič, m. p.

t. č. predsednik.

Za odbor »Zarje«:

Josip Dermastija, m. p.

t. č. predsednik.

Dante Alighieri.

Minoli teden je zborovalo italijansko društvo »Dante Alighieri« v prijazni in močni Sieni. Ta narodna zveza ima namen širiti jezik in laško kulturo zunaj kraljestva, in sicer povsod, kjer jej preti narodni boj. Slavnostnemu vsprejemu Siene odgovarja mnogobrojna udeležba zborovalcev; zborovanja se udeležijo oficijelna laška vlada, kakor tudi vsaka posamezna oblast; iz govora predsednika Pascale Villari-ja izvedo zborovalci, kaj je storila družba od zadnjega znamenitega zborovanja v Raveni.

Iz njegovega zadnjega potovanja na vztočni jadranski obali mora se sklepati, da predsednik družbe »Dante Alighieri« predoči tudi sedanj položaj Lahov po teh deželah.

Že pred dvema letoma je ta zgodovinar na zborovanju v Raveni naglašal usmiljenja vredni največji napor, ki ga delajo redke zveze »Lege« v Dalmaciji. Jedna pest je mož, rekel je Villari, ki se junaško bori proti milijonom Slovanov, ki jih obkoljujejo od vseh strani. Povsod je epidni boj; korak za korakom branijo zemljo, mož proti možu, šola proti šoli, vas proti vasi.

A ob zadnjem potovanju pred malo dnevi je čutil sloveči mož v svoji visoki laški duši grozne bolečine, ko je videl, da je domovina Tomaseo-va (Dalmacija) v nevarnosti, da izgubi vsako sled svoje narodnosti, vsled grozne borbe slovanskega elementa proti njej. In pri vsem tem se je

tudi lahko prepričal, da mesto mnogih pogreškov, mnogih preledkov in prevelikega nepoznanja naših razmer mora nastopiti, z ozirom na narodno vzajemnost, večje in rodovitnejše delovanje za usodo teh dežel, za katere skrbe, kakor smo že pred kratkim rekli, in za katere mora v jednaki meri skrbeti, kakor skrbé Nemci in Slovani zunaj mej te države. In oni ne delajo tega požrtvovalno v obrambi, kakoršna je naša v stoletnih bojih, temveč da pridobe posestva drugih.

Tako je pisal »Piccolo« tržaški o tem zborovanju. Iz tega članka lahko posnemamo, da »Lega Nazionale«, kateri pridevujejo laški pesniki častni naslov »irredenta«, ni drugega, nego to, kar je od laške vlade podpirano društvo »Dante Alighieri«. Iz tega poročila nam je nadalje razvidno, da je potoval po naših krajih bivši minister Villari, sedanj predsednik tega društva, kakor nekak nadzornik »Leginih« sol. Razvidno je nadalje, da avstrijski Lahi zahtevajo še večje pomoči iz Italije, da bodo čim boljše poitalijandili naše kraje. Mož se bori proti možu, vas proti vasi, šola proti šoli, to moramo žaližbo gledati vsak dan. V čisto slovenske in hrvaske vasi so se že zagnali Lahi. In kedo izmed nas naj ne misli, da jim pri tem ne pomagajo tudi laške lire?

Preidimo k zborovanju. Udeležil se ga je državni podtajnik v ministerstvu za zunanje stvari Baccelli, več poslancev, oblasti in kakih 300 zborovalcev. V imenu vlade je pozdravil zborovalca Baccelli. Za njim je govoril Villari, ki je rekel, da je prišel za družbo »Dante Alighieri« trenotek, ko najmanj govori, a več dela. Dohodki družbi vedno rastejo. Dohodki podružnic so znašali 88 000 lir. Družba ima 270 društvenikov v Trentinu. Podružnic je 124, članov 16 000. »Povsod preganjajo laški jezik. Od vseh strani nam prihajajo prošnje za pomoč. V Trentinu stoje nasproti Nemci, v Trstu, Gorici in Istri stoje nasproti Slovani našemu jeziku, ki so polni novih predrznostij; na Reki branijo Mažari laški jezik pred Hrvati, a podpirajo mažarske šole; v največji nevar-

LISTEK.

Iz Tržiča čez javorniško sedlo na Grintovec.

(Dalje.)

Pa vselej ni tako mirno in ravno danes ni bilo. Po grdem vremenu je bil tedaj prvi jasni dan, vse je bilo zvonaj, na polju, po travnikih in senožetih. Vse je bilo zadovoljno, od senožeti do senožeti se je glasilo ukanje in veselo petje. Tudi mi smo pozdravljali z glasnim ukanjem to zdravo, krepko ljudstvo, zlasti se je napejal Ivan. Pozabil je pri tem na moj nahrbtnik in z veliko nevoljo sem moral sam paziti nanj. To je bil oni trenutek, ko se je zmuzal poredni zamašek iz steklenice. Pa kaj še to, zapazil sem tudi v svojo žalost, da je slivovka za Zdravka in gospoda Zarnikovega premočna. Ves v skrbeh za njiju zdravje in blaginjo pokličem Ivana, nehal je ukati in prihitel k meni. Z združenimi močmi sva odpomogla zlu, ki je pretilo naši karavani. Pomagala nama je pri tem hladna vodica mimotekočega potočka. Sam nad seboj bi se bil kmalu zjokal radi svojega dobrega srca. Popenjali smo se vedno višje. Kmalu smo prišli v gozd, ki nas je spremljal do vrha javorni-

škega sedla. Steza, ki nas je vodila do sem, se tu cepi. Jedna drži naprej doli na Korško, druga na planino Javornik, tretja na Storžič. Visoko je sedlo toliko, kolikor Ljubelj ali Brenner.

Ko smo prišli do vrha sedla, smo popolnoma pozabili na tržiško dolino, tu smo videli nekaj povsem novega. Strmi Grintovec se je ponosno vzdigoval pred nami, tenak in vitek kakor igla, njemu na strani pa mogočna Kočna. Zadnji žarki zahajajočega solnca so ju poljubljali, pa kmalu so začeli bledeti, tihi mrak je jel legati na zemljo, v dolini pa so zadoneli zvonovi in peli čast nebeški Kraljici in Vsemogočnemu. Kdor je že hodil po gorah, bo vedel, da se človeka v takih trenutkih poloti nekaka otožnost, spomini iz davno preteklih časov se mu zbudijo, podoba umrlih tovarišev in prijateljev se mu prikaže v vsej krasoti. Tedaj spozna, kaj so mu bili, kako jih je mogoče žalil in jim grenil že tako trudapolno življenje, milo se mu stori in gorka molitev mu prikipi iz prsi. Velikrat sem že imel priliko opazovati, kako je kak popotnik v tem trenutku krčevito prijel za palico, spremljevalko in družico bede, in nemo zrl v daljavo, dokler se mu ni solza za solzo utrnila iz oči in stekla po velem licu. Nad čim je jokal? Povprašaj mrak, povprašaj zvezde, ki

so čule njegove vzdihne, in vedel boš. To so res ginljivi prizori.

Ni več nismo bili tako veseli, vsak je razmišljal sam pri sebi in molče smo stopali v koroško nižavo. Z dvojno silo nam je stopila tedaj pred oči žalostna usoda tužnega Korotana. Kam si prišla, ti lepa koroška dežela? Tujec je gospodar, domačin se mu mora umikati. Kje so tisti časi, ko je raz vojvodskega prestola na gosposvetskem polju zadonela lepa slovenska beseda? Ni jih več in jih ne bo. Ne bo dolgo, ko bodo zadnjega tvojega sina zagrebli v hladno zemljo in zasadili na njegov grob vrbo žalujko ali cipreso, ki bo jokala nad poginom jednega najboljših narodov. Ni več te ni mogoče rešiti, potujčena si in potujčena boš ostala, dokler ne bo angelj življenja zatrobil in bodo ostali tvoji sinovi ter ihteli radi usode, ki te je zadela.

Korakali smo po stezi navzdol kaki dve uri. Ker smo bili še vsi mladi, se je naša potrnost kmalu podela, še bolj pa, ko smo zakrožili kako veselo domačo. Trda noč nas je že obdajala, ko smo dospeli do ceste, ki polje iz Kranja v Velikovec. Dobili smo tu gostilno pri »Kanonirju«. Dobri ljudje bi nam bili radi postregli, pa niso imeli s čim. Pospravili smo par pristnih koroških štrukljev, voščili jim lahko noč ter odhiteli v temno

noč. Ker sva midva z Ivanom vedela, da ne preti najinima tovarišema in našemu županu po glavni cesti nobena nevarnost, doslej sva jih bila vedno spremljevala, da bi bila pri rokah v vseh slučajih, — sva jo udarila naprej in med raznimi pogovori dospela v pol uri na Jezersko, kjer sva počakala tovariše.

Kraj majhen, pa zelo prikupljiv in pri-ljuden, kar smo seveda videli šele drugi dan. Prvo vprašanje, ko smo dospeli sem, je bilo: Kje prenočiti? Ura je bila namreč že najdajst.

Potrkali smo najprvo na vrata največje gostilne, ki je last koroškega deželnega poslanca g. Muri-ja, navdušenega Slovenca — prav za prav, potrkal sem jaz, ker sem bil vedno postrežljiv svojim tovarišem, ki so kar medleli utrujenosti. Že na potu do sem imel mnogo opravila z njimi in le vsebina nahrbtnika me je nekoliko tolažila. To-rej potrkali smo na vrata. Vrata so se nam odprla, to je bilo pa tudi vse. Ljudje so se nas menda ustrašili, kajti soditi po opravi mojih tovarišev bi nas bil vsak lahko imel za vse kaj drugega, kakor smo bili. Mi smo bili pa tudi preponosni, da bi bili imenovali svoja imena.

(Dalje prib.)

nosti so Lahi v Dalmaciji. Ker podpira italijanstvo „Lega Nazionale“, združili so se z njo tudi socialisti.

Na vztočni obali Jadranskega morja, nadaljeval je Villari, bije se boj s Slovani. Ker hočejo, da bi bila Avstrija slovenska država, je ta boj z Italijani vedno hujši. Slovanska propaganda je zelo živahna celo v videmskem okraju v Italiji. V Trstu in v Istri se vzdržuje zmagonosno laška prosveta proti Slovanom, ki pa vedno ponavljajo svoje napade, polni zavesti v sarzi sebe in v svojo sladko bodočnost. Hrvatje in Slovenci, ki pridejo v Trst, Koper, Pulj, ne samo, da postanejo hitro Lahi, temveč prevzamejo od njih tudi vse laško mišljenje. Marsikdo bi rad videl, da bi prišla Dalmacija pod Ogrsko in to radi tega, da bi mogli Mažari braniti Lahe pred vedno bolj prodirajočimi Hrvati.

Največja nevarnost za laški jezik je v Dalmaciji. Laški jezik je jezik Jadranskega morja, ker ga govore na vseh ladijah. Zadar je edino mesto, ki se zmagonosno brani in pomaga drugim mestom. V Zadru je 14.000 ljudij, a Zadar je dal v minolemu letu »Legi Nazionale« 26.000 K. A v Sibeniku, Spljetu, Trogiru so Lahi v nevarnosti, da jih vržejo v morje. Dalmacija nima več niti enega laškega zastopnika v držav. zboru in v dežel. zboru jih ima od 42 zastopnikov samo 6. Z dežele prodrli so Slovani pod vodstvom duhovščine in v mesta napovedujejo pod istim vodstvom vojsko Lahom. Če hočemo, da se ne potopi narod, treba je odpreti nove šole.

Tako je govoril bivši laški minister o naših razmerah. Kar je posebno značilno, je to, da je vedno imenoval le »Lego Nazionale« — a le redkoma »Dante Alighieri.« To pa je lahko storil, saj ste obe družbi eno in isto.

Kaj naj storimo pa mi Slovenci? Ali naj pustimo, da nam Italija potuji našo mladino in jo potem zahteva za se?

Obstrukcija do leta 1907.

Sedanje živahno gibanje proti nagodbi z Ogrsko, kakoršno bi radi imeli Madjari, je poslednjim silno neljubo. Ogrski politični krogi so poizkusili že vsa mogoča sredstva, da bi ustrašili Čeha in sploh one parlamentarne stranke v naši državni polovici, ki bodo zastavile vse mogoče sile, da se ne sklene Avstriji silno škod. nagodba. Ker so pa ostale brezuspešne vse dosedanje grožnje, so nastopili Madjari drugo pot. Po svojem vrhovnem glasilu »Pester Lloyd« so včeraj spustili v svet zelo senzačno vest, ki dokazuje, da s sklepanju nagodbe med Avstrijo in Ogrsko ob, strukcija pravnične škoduje, četudi traja ista do leta 1907. Utemeljuje pa imenovani list to svojo trditev na sledeči, precej čudni način.

V nobenem dogovoru mej našo in ogr. državno polovico baje ni povedano, da mora biti nagodba pod streho ravno do konca tekočega leta. Zakon določa edino le to, da se morajo v letu 1901 pričeti nagodbena pogajanja, kar se je tudi zgodilo; nikjer se pa ne določa termin, do katerega mora biti delo završeno. Edina posledica, ki bi se pokazala v sled nepravilne resitve nagodbenega vprašanja, bi bila ta, da bi se morale skleniti trgovinske pogodbe z zunanjimi državami le za dobo petih let, mesto desetih, torej le do leta 1907. Do tega leta pa itak velja mej obema državnima polovicama sedanje razmerje in do tega časa se bo tudi brezdvomno lahko sklenila nova parlamentarna nagodba.

Temu dokazilu glasila ogrskih uradnih krogov se sicer s stališča teorije ne da ugovarjati. Dogovor mej obe stranejskima državnima polovicama je res veljaven do konca l. 1907, če se poprej ne uveljavi nova nagodba, in bi torej recimo Čehi res morali obstruirati do l. 1907, če hočejo sploh vreči sedanjo vladno radi nagodbe.

Ta doba bi bila res predolga za obstrukcijo, ker bi vsaki se tako močni stranki zmanjkalo potrebnih moči. Čehi bi torej celih pet let nikakor ne mogli vztrajati v obstrukciji, ker bi si s tem brezdvomno nakopali tudi veliko nejevoljo povsodi pri krajsanih volivcih.

Z državno-pravnega stališča ima torej »Pester Lloyd« prav, ne pa s praktičnega.

V praksi se takoj pokaže, da se Madjari prezgodaj veselo. Zelo dvomljivo je namreč, da bi katera zunanja država hotela skleniti z našo državo trgovinsko pogodbo samo za dobo petih let, ker se dosedaj sklepajo vse take pogodbe v vseh državah za celo desetletje. Za tako pogodbo bi ne mogli dobiti niti Nemčije, ki se nam kaže najbolj prijateljsko, kaj še le ostale države. S tem torej ne bo nič in vlada bo prisiljena, da sklene pogodbo z Ogrji pred preteklem letu 1907.

Pač pa bi se dala stvar še nekoliko zavleči, a le za dobo enega leta; to pa seveda le v tem slučaju, če bodo druge države sledile Nemčiji in privolile, da se pogodba podaljša za eno leto. Vlada bi si s tem pridobila časa do leta 1908. Do tega časa bi pa Čehi in tudi druge stranke lahko delale zapreke Koerberjevi vladi, ker gradiva za obstrukcijo se je že toliko nabralo, da ne bodo v zadregi. Nade madjarskih politikov so torej splavale po vodi, in udati se bodo morali prej ali slej, če sploh hočejo imeti kako skupnost z našo monarhijo. Kajpada velja ta migljaj tudi za Koerberjevo vladu.

Nagodbena pogajanja

se završé, kakor je posneti iz najnovejših pojavov, bržkone še tekoči teden. Najboljši dokaz zato je dejstvo, da se dogovori mej obe stranejskimi ministri v soboto niso prekinili in da so bili naši in ogrski ministri opetovano sprejeti pri cesarju v avdienci ter tam dobivali potrebnih navodil. Da so bile te avdiencie res velike važnosti, je dokaz tudi to, da je vladar odložil mej drugim odhod k vsakoletnim jesenskim dvornim lovom in torej še sedaj biva na Dunaju. V nedeljo so ministri zborovali le dopoldne, včeraj so se pa sošli zopet ob navadni uri. Največjo važnost pa pripisujejo kronskemu svetu, ki se je vršil pod cesarjevim predsedstvom včeraj popoldne ob l. uri. Poučeni krogi trdijo, da je bil ta posvet odločilen v nagodbenem vprašanju ter da so se poravnale zadnje difference. Pot je torej izravnana in odstranjene so vse ovire; želeli bi le, da jih ni odstranila popustljivost avstrijskega ministerskega predsednika.

Soc. dem. proti nemški ljudski stranki.

Velik poraz so povzročili minulo nedeljo vodjem nemške ljudske stranke na Štajerskem socialni demokratje pod vodstvom posl. Reala. Vodji Derschatta in Hofmann-Wellenhof sta sklicala v Fürstenfeld velik shod, na katerem bi se bilo seveda govorilo o prihodnjih volitvah. Shod je pa na veliko žalost nemško nacionalnih kolovodij obiskalo toliko soc. demokratov, da so imeli tričetrtinsko večino. Takoj po otvoritvi shoda je zahteval besede vodja Resel, ki mu je pa niso dali. V tem hipu pa je stopil vodja Resel na mizo ter izjavil, da nemški nacionalci ne bodo zborovali. Rekel je, da navzoča večina delavcev ne mara več nikake skupnosti z nemško ljudsko stranko, ki je ogoljufala delavstvo za volilno pravico. Po tej izjavi so prišli sode drugi kričati ter z vsemi mogočimi stvarmi bombardirali dr. Derschatto. Mož seveda ni mogel izpregovoriti niti besede in v malo minutah so ostavili dvorano vsi »prijatelji« ljudskih pravic. — Radovedni smo le, kako dolgo bo trajalo to nasprotstvo in če se ne najdejo bratci še tekom teh volitev složno v boju proti »klerikalcem«.

Laži z občnega zbora Gustav-Adolfovega društva v Kasselu.

Na občnem zboru imenovanega društva, ki se je vršil pred nedavnim v Kasselu, je bilo mej drugim prisotnih 14 pastorjev iz Avstrije, ki so seveda lagali, kako napreduje protestantstvo v naši državi, hudovali se nad P. Albanom, ki potom inseriranja vapošno pobija razne rimobeže. Obenem so pa seveda beračili pri Nemcih, ker drobiža te vrste ljudem vedno primanjkuje. Menda je ravno v sled njihovega javkanja dobila beljaška občina znaten prinos iz ustanove imenovanega društva. — Toda to je bolj postranska stvar pri osvetljevanju laži, ki so se jih iznebili na tem shodu znani prohodrimaki kričači. Zanimivo je marveč izvajanje francoskega odpadnika Bourierja. Ta je pred kratkim v Helberstadtu še trdil, da je v Franciji naraslo število odpadlih duhovnikov

na 200, katere trditve pa vkljub veliki nagradi ni mogel dokazati. V aprilu letos je povedal, da jih je že 500, na tem shodu je pa slovesno izjavil, da je na Francoskem odpadlo že 800 katoliških duhovnikov. — V resnici jih ni niti šestdeset, kar se je dognalo po poizvedovanju pri francoskih škof. ordinarijatih. Od teh jih je ravno v zadnji dobi zopet šteto prestopilo v katol. cerkev in se izpokorilo. V 80 francoskih škofijah z nad 50.000 duhovniki jih torej ni niti 60 odpadnikov, in na shodu se laže prvak prohodrimcev, da jih je 800.

Iz brzojavk.

Nagodbene konference se nadaljujejo tudi danes pod cesarjevim predsedstvom. Viri vedo poročati, da so že odstranjene vse največje težkoče. — Bolgarsko slavje. Včeraj jutraj se je v navzočnosti velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, kneza Ferdinanda, ruskih generalov, ruske in bolgarske duhovščine ter drugih slavnostnih gostov vršilo slovesno blagoslovljenje spominske cerkve in semenišča na Šipki. Pri tej priliki je imel knez Ferdinand politično važen nagovor, odgovoril mu pa je ruski veliki knez Nikolaj Nikolajevič. — Burski generali pridejo v Berlin in bodo sprejeti od nemškega cesarja. — Vinska klavzula. Iz Budimpešte javljajo, da se je povodom nagodbenega pogajanja določila carina za italijanska vina v splošnem na 20 zlat. goldinarjev v mejnem prometu v omejenih množinah pa na 3:26 gld. — Volitve na Švedskem. Od 230 volitev za II. zbornico je sedaj znanih 228. Izvoljena pa sta 103 liberalca, 94 desničarjev, 32 divjakov in 4 soc. demokratje. Liberalci pridobé 12, kmečka desniška stranka izgubi 23 mandatov. — Koreanski cesar živ. Vest o smrti koreanskega cesarja se sedaj dementira. Uradno se poroča, da se cesar prav dobro počuti. — Car ruskim delavcem. Povodom spuščanja nove oklopnice »Knjas Suvarov« v morje je car nagovoril delavce v ladijedelnici ter jim mej drugim rekel: Bodite mirni in ne dajte se zapeljati od slabih ljudi, ki so istotako vaši sovražniki, kot moji. — Predsednika Roosevelta so morali včeraj zopet operirati. Vkljub zatrdilu zdravniških krogov predsednik še ni izvan nevarnosti.

Emile Zola †.

Il est grand dans son genre, mais son genre est petit.

Zadužil se je dne 29. sept. in umrl. Bil je pred nedavnim časom še na dnevnem redu, a njegova pisateljska slava je začela temneti in povzdignil si jo je s tem, da je žida Dreylusa po časopisih branil ter si pridobil naklonjenost klepetave židovske žurnalistike.

Zola je umrl. Rojen je bil 2. apr. 1840. Njegova pisateljska osebnost je značilna za njegov vek. Zola je bil sovražnik krščanske omike. Bil je vsekaki materialist. V svojih romanih je izkušal religijo pregnati iz človeškega življenja. Ali jo je popolnoma preziral, ali jo je smešil, ali se je naravnost boril proti njej. A pri tem je Zola sam nehote priznaval in dokumentiral s svojimi spisi vso žalostno praznoto svojega svetovnega naziranja: ko se je obrnil od vere, od krščanstva, izgubila je njegova umetnost tudi ideale. Iskal je svoje predmete tam, kjer drugi umetniki zagrinjajo nago istino s plaščem sramežljivosti. Bil je po blatu, izprehajal se po močvirju. Novodobni naturalizem ga slavi kot svojega glavnega zastopnika. In kot tak je Zola velik v svoji stroki, a njegova stroka je nizkotna.

Slavili so ga oni, ki so tudi nizkotni, oni, ki se radujejo ob nizkotnem. Njegovi romani so našli na tisoče in tisoče bralcev ter so pripomogli mnogo k temu, da je neki sloj francoskega prebivalstva tako frivolno nenraven. Socialni demokratje so jako pridno razširjali njegove spise, in tudi buržoazija jih je slastno požirala, ker je našla v njih sebi primerno umazanost. In vendar je prav umetniškega pri Zoli jako malo. Bil je mojster popisovanja, umetnik besede, fotograf s peresom. A duhovitosti je najti pri njem bera malo. Svoje romane je izdeloval nekako rokodelsko. Strašno dolgi popisi, ki gredo v vse posameznosti in pri katerih je zaradi večje popolnosti tudi kaj plagiral, kažejo, kako visi pisatelj popolnoma ob materiji in nima duševnega vzleta.

V zadnji dobi njegovega pisateljevanja sta dve ideji posebno vodilni zanj, a tudi ti dve sta se zadušili v materializmu: Versko hoče katoliško cerkev uničiti s trilogijo »Rome«-»Lourdes«-»Paris«. Socialno pa hoče namesto krščanskih štirih evangelijskih

postaviti materialistični evangelij plodovitosti in dela.

Zdaj se zdi še velik, ker ima mnogo pristašev. A padel bo v pozabljenost, ker njegova umetnost nima življenja.

Umrl je slučajno. Naredil je izlet v Sedan ter se vrnil 29. septembra zvečer v Pariz. Bil je truden in je legel v posteljo. V stanovanju so imeli zračno kurjavo. Čev se je premaknila in plin je uhaljal iz nje. Zjutraj, ko ni bilo Zole iz sobe, so prišli sluge gledat. Vdrli so vrata in našli Zolo mrtvega med dvema psoma, ki se pa nista zadušila. Njegova žena se ni popolnoma zadušila in upanje je, da ozdravi. Slučaj sedaj preiskujejo.

S Krasa.

Ker je bila do srede septembra t. l. huda suša po Krasu in Vipavskem, je marsikatera jesenske pridelke zelo oškodovala, tako da po Krasu bo malo turšice in ajde; tudi vina bo manje od lani. Tudi po Vipavskem bo letos sploh manj turšice in vina od lani, po nekaterih krajih komaj polovico; trgateg se bo začela šele začetkom oktobra, ker je vsled suše in kasne pomladi vse nekoliko zaostalo, pa utegne biti ravno radi suše boljše od lani. Sadju pa so imeli po Vipavskem še precej, posebno so letos dobro obrodile češnje; tako so bile v nekaterih krajih drevesa z njimi obložena, da so jih morali podpirati s koli in so se veje šibile in lomile od teže in množine, kakor n. pr. v gorenji Branici, kjer imajo posebno veliko istega sadnega drevja, kakor nikjer drugod. V začetku so jih prodajali komaj po 6 kron meterski stot, zdaj pa so že po 12 K, pa jih ni dosti več. Pošiljali so jih na Dunaj in celo na Češko v Budjevice. Naši kmetje so letos prejeli lepe novce zanje. Naj bi jim tudi dobro teknilo!

Dne 6. sept. je naš novi gosp. knez nadškof prišel v Komen, kjer so ga duhovščina in gg. uradniki s c. kr. okr. glavarjem sežanskim g. A. Rebekom na čelu spodobno pozdravili, vkljub veliki plohi, ki se je tedaj vlila. Knez nadškof pozna dobro vso svojo duhovščino, s katero jako prijazno povsod občuje. Verno ljudstvo povsod slovesno sprejema svojega višjega pastirja.

O tej priliki je naš milost. gosp. knez nadškof povsod svojo zadovoljnost izražal glede znanja birmancev v kršč. nauku; drugim duhovnikom pa svojo zahvalo, ker skrbje toliko za lepoto cerkva, za katero nekateri tudi sami mnogo žrtvujejo.

Tako se je izvršilo prvo apostolsko delovanje našega novega mil. knez nadškofa v popolno zadovoljnost. Tudi je bilo vse občevanje gosp. knez nadškofa z duhovščino in ljudstvom izjemno v slovenskem jeziku.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. septembra.

Dr. Tavčar v Hotedrščici — važno pripoznanje liberalnega voditelja. V liberalni občini hotedrški je imel v nedeljo dr. Tavčar shod. Spremljal ga je dr. Kušar, ki je tudi govoril in označeval obstrukcijo kot — sirovo. Dr. Tavčar je gotovo mislil, da bo o surovosti obstrukcije liberalce najbolj prepričal, če jo dr. Kušar za sirovo spozna. Na shod so prišli tudi logaški liberalci. Tudi iz petih drugih občin so bili navzoči liberalci, a vseh skupaj je bilo le okoli 200. Samoumevno je, da je dr. Tavčar govoril skoro samo o dr. Šusteršiču ter je zborovalcem razlagal, kaj dr. Šusteršič — jé. Pravil je, da dr. Šusteršič ne živi od sladkih korenin in od zelenih kobilic. (Liberalci se smejejo.) »Stanuje v pozlačenih sobah ter dela pokoro s tem, da si vsak dan polni želodec s pečenkami in sladkimi tortami«. (Liberalci požirajo sline.) »Pa tudi ta brana rau ne ugaja več in poželi si kaj boljšeega. Iznasel je ravnokar novo vero šloveske krvi.« Dr. Tavčar je na to čutil potrebo izjaviti, da se liberalci »kakor piščanci v kurniku ne bodo dali zaklati.« Dr. Tavčar je po poročilu »Naroda« prav vapošno »zavračal očitjanja, da je liberalna stranka proti veri. »Nasprotno je resnica«, dejal je dr. Tavčar, »mi branimo Boga in njegovo sveto vero pred ostudneži, kakor je dr. Šusteršič s svojimi prijatelji.« Dr. Tavčar je zahteval, naj duhovščina z liberalci v miru živi, naj iščejo izveličanja njihovih duš in naj se ne utikajo v necerkylene stvari. Nato se je dr. Tavčar zopet veliko pečal z je d m i. O duhovnikih je dejal: »Ni je posvetne stvari, da bi v njo ne vtaknili svojega nosa, in če hoče kje gospodinja k a š o z a b e l i t i, že se prikaže mladi kapelan, pa ji iztrga ponev iz roke, češ, jaz o zabeli več vem, kakor ti.« S takimi duhovitostmi je osrečeval liberalni vodja svoje poslušalce. Splošna volilna pravica je

„nov košek s sladkorjem potresenega kruha.“ Da ni prijatelj takega kruha, je dr. Tavčar povedal takoj. Izjavil je kot zastopnik »svobodne misli«, da ni za splošno volivno pravico. Kar škofu in dr. Šusteršiču ugaja, to je za liberalce strup. Dr. Tavčar od splošne volivne pravice pričakuje strašne grozovitosti. Dejal je: Nastanejo časi, v katerih bo hotelo vsako jajce več vedeti kakor kura. (Ta stavek se zdi »Narodu« za liberalce tako važen, da ga je tiskal razprto.) Pa ne samo to! Nastane tudi tako sovražstvo, kakor ga dežela še ni poznala: vse se bo mej seboj klalo in zatiralo, sosed sosedu ne bo pogledal, rodila se bo zmešnjava nad zmešnjavo, ponehal bo vsak red, ponehal vsak mir, kar morate pač sami od sebe pripoznati.“

„Misel splošne volivne pravice je morda nekaj nebeškega“ ali kaj dr. Tavčarju greni to misel, povedal je na ves glas. Izjavil je: „Bila bi to volivna pravica neumnosti in nazadnjaštva. Niti enega mandata bi ne dobili naprednjaki.“ Tako je pojasnil liberalni voditelj položaj. Tudi dr. Tavčar je torej pripoznal, da nimajo liberalci mej našim ljudstvom nobene zaslombe in da jih to ljudstvo, ako se mu da pravica, ki mu gre, pomete s pozorišča. Za to se liberalci ustavljajo razširjenju volivne pravice, ker vedo, da bi jim potem odklenkalo. Tako je liberalni voditelj dr. Tavčar sam povedal vsemu svetu, pri čem so »naprednjaki“. Ali bo sedaj spoznala to tudi deželna vlada?

25letnico trudapolne učiteljske službe praznuje jutri v Novem mestu veleč. p. definitor Viljem Vindišar. Ker je s 1. oktobrom 1877 v prijazen Kamniku kot učitelj nastopil, mu kot vzornemu učitelju razven Novomeščanov vzlasti hvaležni Kamničani navdušeno kličejo: Na mnogaja!

Državno pravdnštvo. Pri „Styriji“ v Gradcu je izšla brošura „Katholische und protestantische Rechtfertigungslehre“, v kateri se vednostno in mirno razpravlja o razločku med protestantsko in katoliško vero. Škofijstvo sekovsko je knjižico odobrilo. A državno pravdnštvo jo je zaplenilo! Ta slučaj kaže, kam smo prišli v Avstriji. Kaki pamfleti zoper katoliške cerkev izhajajo v listih dan na dan! Kake podle napade sme prinašati „Narod“, in državni pravdnik mu nič ne stori! Ako pa spiše katoliški duhovnik odgovor, ki ga škofijstvo pregleda in odobri v znak, da ni v njem nič javnemu redu kvarnega — ga pa državni pravdnik konfiscira!

Šolska vest. Štirirazrednico v Kočevju so razširili v petrazrednico in imenovali za začasno učiteljsko absol. učit. kandidatko gđno Gehr. Vidmar.

Umrli je v Podgradu hčerka g. Slavojca Jenka, Božena.

Hvalevredna naprava. Čitalnica pri sv. Jakobu v Trstu je ustanovila malo hranilnico „Čebelico“.

Statistika o pazinskih šolah. V Pazinu izobražuje 25 učiteljev in 7 učiteljic 760 učencev in učenk, in to v naslednjih šolah: italijanski otroški vrtec, italijanska trirazredna dekliška, štirirazredna moška ljudska šola in italijanska real. gimnazija, skupno 370 učencev. Hrvatska dvorazredna ljudska šola s c. kr. pripravnico in gimnazijo, skupno 390 učencev. Oo. frančiškani podučavajo veronauk na štirirazredni italijanski in dvorazredni hrvatski ljudski šoli, na c. kr. hrvatski pripravnici in drž. gimnaziji, kjer frančiškan fr. Frid. Stöckl kot učitelj petja neumorno deluje.

Ondriček v Novem mestu. Na povabilo „Glasbene šole“ in „Dolenj. pevskega društva“ pride komorni virtuoz brčkone 20. oktobra v Novomestu, kjer bo priredil koncert.

Iz Kranja se poroča: V nedeljo 28. je napravilo tukajšnje prostovoljno gasilno društvo javno tombolo na glavnem trgu. Ljudstva je bilo veliko število. Za tombolo je dobil nek dijak V. bučo.

Naval Pogačnik je 28. t. m. gostoval v praskem narodnem gledališču. Dosegel je velik uspeh.

Iz Gradca se poroča, da je pruski naučni minister profesorja graškega vseučilišča dr. Friderika Krausa poklical za naslednika prof. Gerharda na berlinsko vseučilišče.

Stavke. Stavka sodarjev v Trstu je končana. Sodarji so si priborili skoro vse, kar so zahtevali. Mej tržaškimi kamnoseki se je zopet pričelo gibanje za stavko.

Iz četrtega nadstropja se je vrgel na cesto v Trstu 50letni delavec Ernest Milio. Vrgel se je skozi okno na ulico Riborgo. Priletel je z glavo na tlak s tako silo, da si je grozno razbil lobanjo ter ostal mrtev na licu mesta. Prihiteli zdravnik je mogel konstatirati le nastopivšo smrt.

Gozdni požar. Blizu Bakra na posestvu Trebeštin je v nedeljo popoldne začel gozdi. Bila je velika nevarnost zaradi močne sapa. Pritisnilo je ljudstvo in kmalu so prišli pomagat tudi trsataki ognje-gasci, ki so do noči gasili. Ogenj so bržčas zanetle iskre iz železničnega stroja.

Ogenj. Dne 28. t. m. je pogorala senica z vso krmo posestnici Ljudmili Milic v Toplicah na Dolenjskem. Zažgali so brčkone otroci.

Bela zastava vihra sedaj raz okr. sodišča v Litiji v znak, da ni v ondotnem zaporu nikakega kaznjencea.

Konj ubil je v Mariboru izvoščka Antona Voglerja.

Hlod ga je ubil. Pri nakladanju hlo-dov je 22. t. m. v Bukovju pri Postojni padel en hlod na 12letnega Fr. Požarja in ga na mestu ubil.

Kongres društva »Dante Alighieri« v Sieni je končan. Sedež društva so prenesli v Videm, torej do slovenske meje ob Avstriji. V odbor so mej drugimi izvoljeni bivši ministri in državni podtajniki Villari, Rava, Picardi, Guicciardini, Giannurco in Pascolato; dalje sta v odboru profesor D'Ancona, ki je predlanskim pisal, da so Hrvati barbari, in žid Nathan, veliki mojster italijanskih frama-sonov. Kakor se vidi, so pravi možje skupaj.

Ljubljanske novice.

Okrajna bolniška blagajna je dobila sedaj telefonsko zvezo, ter ima št. 172. Telefona se interesi lahko poslužujejo v vseh slučajih, le prigrasila in odglasila delojemalcev se morajo javiti osebno v pisarni.

Sreča policijskega stražnika. Policijski stražnik Jakob Keržan je imel danes ponoči srečo. Najpoprej je ujel na Karlovski cesti lepo jerebico, potem je prijel velikega psa za dolgo belo dlako, ko se je brez gospodarja klatil po Dolenjski cesti, in slednjič je dobil na Karlovski cesti neko slaboumno žensko. Imel je vse tri hkratu na policijski stražnici.

Tujci v Ljubljani. V tukajšnjih hotelih in gostinjah je prenočevalo pretekli mesec 1910 tujcev. Mnogi drugi tujci niso mogli dobiti prenočišča.

Tatvine v kavarni „pri slonu“ se nadaljujejo — površniki zginjajo. Ivanu Liningerju, bivšemu posestniku na Rimski cesti št. 6, je bil včeraj zvečer v kavarni „Pri slonu“ ukraden povrhnj, suknja. To je v teku jednega tedna drugi slučaj, da je bila v tej kavarni ukradena površna suknja. Lahko je mogoče, da se je kak židovski potepin pri klatil v Ljubljano, ki krade po kačrnah suknje.

Trzinski psi. Anton Pezdir, trgovec v Mengšu, je prišel včeraj k posestniku vulgo Grojzdku v Trzinu na dvorišče, kjer je bil priklenjen pes. Pezdir je prišel približno psa in ta se je zagnel v njega in ga zgrabil za levo roko pod komolecem in zasadil zobe tako globoko v meso, da mu je iztrgal z roke kos mesa. G. Pezdir je šel takoj v bolnico.

Mestna posredovalnica za delo in službe. Mestni trg št. 27. Od 19. do 25. septembra je dela iskalo 20 moških in 58 ženskih delavcev. Delo je bilo ponudeno 5 moškim in 50 ženskim delavcem. V 41 slučajih je bilo delo sprejeto. Od 1. januarja do 25. septembra je došlo: 2187 prošenj za delo in 1882 deloponudeb, v 1241 slučajih je bilo delo sprejeto. — Delo dobe takoj: 3 hotelske sobarice, 3 natakarice, 2 gospodinji, 2 gostilniški kuharici, 2 fini in 5 navadnih kuharic, 1 kuharica k orožnikom, 10 deklic za vsako delo, 7 deklic k otrokom, 3 gostilniške deklice, 4 deklice za kmetijska dela, 4 konjski hlapci, v a j e n e i z trgovino, kavarno, ključavničarja. Službe i š č e j o: 2 skladiščnika, 2 pisarja, 1 izprašan kurilec, 1 vrtnar, 1 ključavničar, 1 kletar, več trgovskih slug, 1 knjigovodkinja, več računajočih natakaric, blagajničark, izurjenih prodajalk in začelnice. Oddati je: 1 stanovanje z 1 sobo, več mesečnih sob in dijaških stanovanj. V n a j e m se iščejo razna stanovanja.

V zapor odpeljali so danes dopoldne kramarico Marijo Suhadobnik na sv. Petra cesti št. 44. Zena je imela nastopiti pri sodnji v Novem mestu osemndnevno zaporno

kazen, pa je nastop vedno zavlačevala. Danes jo je policaj z zvijačo izvil od sod-nije in jo tam izročil ječarju. Prepeljali jo bodo v Novomesto. Suhadobnik se je trdo branila nastopiti kazen in je povsod prosila, da bi se je kazni spregledala, pa bilo je zastonj. Žena je nekemu trgovcu povedala nekaj, vsled česar je bila obsojena radi raz-žaljenja časti.

Zgubljen. Od Gospodskih ulic po poti skozi Zvezdo in po Schellenburgovih ulicah do Dunajske ceste je bil zgubljen zlat pr-stan s črkama L. V.

Pred Trnkoczyjevo lekarno je danes dopoldne vrgla kožjast hišnega posestnika g. Antona Geba. Bil je prenesen na magistrat, kjer pa je kmalu prišel k sebi in se podal domov.

Kako si Ljubljančanje zdravijo trganje. Marija Markič, sprevednikova žena na sv. Petra cesti št. 57, je imela v nogah trganje in je trpela hude bolečine. Sreča pa je ho-tela, da se je seznanila z možem, ki zna korenito ozdraviti trganje v nogah. Po na-svetu tega moža navezala si je na noge srbotja, in to tako, da so se jej vnele noge in se jej napravili mehurji, iz katerih je od-teklo mnogo vode, ko jih je mož z brit-vijo prerezal. Toda, kakor žena pravi, po-magalo pa je. Bolečine so jej odlegle, pri-kazale pa so se nove, katere mora sedaj zdraviti zdravnik.

V Ameriko! Danes po noči je odpoto-valo je z južnega kolodvora 85 izseljencev v Ameriko.

Dezertir na češpljevem drevesu. Anton Smě služi že sicer eno leto in dan pri bram-bovcih, pa se še le ni privadil vojaške službe. Petkrat je že pobegnil, pa vsakokrat so ga ujeli doma, ker drugam tako ne gre. Na spomlad je bil prišel domov, ko so hile črešnje zrele in je tiste doma obiral, dokler niso prišli po njega. Sedaj pa je prišla je-sen in Smě se je spomnil, da so doma zreli jabolka in zrele lepe češplje. Ušel je zopet iz vojašnice in ker ga ni bilo nazaj, šli so ga iskat domov in ga res našli na češplje-tem drevesu. Moral je nazaj v vojašnico. Včeraj popoldne so ga pripeljali nazaj, toda ostal je le do večera. Noč ga je spet vzela. Najbrže je šel spet domov na češpljevo drevo.

Zimski vozni red na elektr. železnici, veljaven od 1. oktobra 1902 do 30. aprila 1903. Proga južni kolodvor-Mestni trg-do-lenjski kolodvor: Od južnega kolodvora na do-lenj. kolodvor prvi voz ob 6. uri 30 min. zjutraj, zadnji ob 9. uri zvečer, od južnega kolodvora do garnizijske bolnice zadnji ob 9.45 zvečer, od Mestnega trga na južni ko-lodvor prvi ob 6.14 zjutraj, zadnji 9.23 zve-čer, od Mestnega trga na do-lenj. kolodvor prvi ob 6.23 zj., zadnji ob 9.7 zv., od dol. kolodvora na južni kolodvor prvi ob 6.40 zj., zadnji ob 9.10 zv., od dol. kolodvora k vojaški bolnici zadnji 9.25 zv. — Proga Mestni trg-Garnizijska bolnica: Od garni-zijske bolnice na Mestni trg prvi voz ob 6. uri 5 min zjutraj, zadnji ob 9.26 zvečer, od Mestnega trga do garnizijske bolnice prvi ob 6.39 zj., zadnji ob 9.52 zv. — Pred 8. uro zjutraj in po 8. uri zv. vozijo vozovi vsakih 15 min., sicer pa vsakih 7 in pol. m.

Kotiček za liberalce.

Liberalci imajo duhov-nika! Liberalci menda niso zadovoljni z dvema duhovnikoma, ki so ju privabili k sebi. Zdaj so iztaknili enega, kateri tudi — mašuje. V soboto so predstavljali v gledališču igro »Gospod Jakob«, v kateri nastopa du-hovnik po Malovrhovem sreč, ki izjavlja, »da se nič v politiko ne meša«. Liberalci so tega »duhovnika« počastili s ploskom. Tako, zdaj se ga naj pa tudi drže in naj druge puščajo pri miru!

»Slov. Narod« se v sobotnem članku tako jezi nad shodi katoliško-nar. stranke, da mu je ušla že itak ne preobilna pamet. Najprej se norčuje iz teh shodov, da so »komedija« in da jih »mogočna« liberalna stranka lahko prezira — potem pa dostav-lja, da je mogoče, da bi prišli »klerikalci« po ravno teh shodih do »maloštevilne ve-dine«! Strašno se zgražajo liberalci nad ob-strukcijo ter pravijo, da je obstrukcija zlo-činstvo. V sobotnem »Narodu« pa pravijo, da če bo zdaj dobila katol. narodna stranka večino, potem bodo pa liberalci ob-struirali. Tako torej sami pravijo, da bodo to delali, kar zdaj tako »ogorčeno« obsojajo. Mi bomo pa imeli velik »špas«, če bomo videli obstruirati — kapitalistično-aristokratsko zvezo. Obstruirati morejo le mladeniške stranke, ne pa politični mrličji.

Izpred sodišča.

S kladivom za gramoz je udaril dninar Jaka Cof iz Sred. Bitenj v jezi svo-jega tovariša Franceta Hirsensfelderja s tako silo po levi nogi, da mu je zlomil kost. Prisojeno mu je bilo 3 mesece težke, z 1 postom in trdim ležiščem na teden pooj-strene ječe.

Borovce posekali so 15 let stara Ja-nez Kačnik in Miha Lipovšek ter blizu dva-najst let stari Tine Lipovšek, vsi iz Prevoj,

v vrednosti nad 20 kron. Tatvino, katero priznavajo, izvršili so v domačih gozdnih delih na škodo tamošnjih štirih posestnikov. Sodišče je obsodilo Janeza Kačnik na dva meseca, Miha Lipovška na šest tednov ječe, Tineta Gostiča pa zaradi njegove mladosti na deset dni zapora v posebno za to odlo-čeni prostor.

Tepeš. V Motniku pri krčmarju Fran-cetu Senica sta popivala med drugimi tudi delavec France Hribar iz Okroga in Janez Hočevar. Vled nastalega prepira pahnili je Hočevar Hribarja v zid, ta pa mu je z no-žem prerezal desno stran lica od ušes do spodnje čeljusti. Obsojen je bil na šest me-secev težke, z enim postom in trdim leži-ščem vsakih 14 dni poostrene ječe.

Norca pusti pri miru, pravi stari pregovor, a tega ni hotel umeti Andrej Kremžar iz Prapreč, ko sta s slaboumnim Peregrinom Smolnikarjem na Pavliškem podu v Podpeči škopnike delala. Kremžar je na vse načine dražil svojega tovariša, dokler ni temu prešlo potrpljenje ter ga pri-jel ne prav posebno rahlo za vrat in ga po-tisnil med škopnike. Kremžar ga nato s pip-čem v prsi sunel ter ga telesno poškoduje. Prisojeno mu je bilo tri mesece težke ječe z enim trdim ležiščem na teden.

Dva meseca ječe zaradi jedne za-ušnice. 39letni Anton Torkar, posestnik iz Podbrda, zasolil je dne 27. julija nekemu Jožetu Šenku tako močno zaušnico, da mu je prebil ušesno mrenico. Zaradi tega je dobil dva meseca ječe in mora plačati 50 K odškodbe za bolečine.

Junak afere svetojeronske v Rimu, tisti zloglasni »profesor« S. Piero-tich, je bil dne 18. t. m. na zadarskem so-dišču obsojen na 6 mesecev ječe radi zvi-čajnega izmamljanja denarja. In tega člo-veka so lani italijanske novine opisovale ka-kor uzor-značaj dalmatinskega patriotizma! Ta človek si je prisojal pravico, nastopati v Rimu kakor zastopnik jedne cele pokrajine! S tem človekom so se pogajali diplomatje kakor s kako velesilo! Italijanskemu »kul-turnemu« življu v Dalmaciji pa naše so-žalje na takem zastopstvu pred širokim svetom!

Zagrebski dogodki. Radi zagrebskih demonstracij je bil v soboto 15letni gimna-zijec Aleksander Duma obsojen na 8 mese-cev težke ječe. Vrgel je kamen.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Nov finančni škandal je v Nemčiji. Akcijska družba za kemično indu-strijo v Mannheimu je napovedala konkurz. Več ravnatelj je zaprtih, ker so družbi kradli denar. — Povodnji na La-škem. Na raznih krajih na Laškem je včeraj silno deževalo. Voda odnaša mostove. Na polju je grozna škoda. V Belpasso se je podrla cerkev. — Morilec oproščen. Pred dunajskimi prototniki je bil včeraj so-darski mojster Stefan Tipell, ki je 18. fe-bruvarija s sekiro pobil svojo nezvesto ženo, oproščen. Tudi vprašanje o uboju so protot-niki zanikali. — Morilci na želez-nici. Iz Baku se poroča: Med železnikoma postajama Lsangschatly in Duwonnaju trans-kavkaziške železnice sta dva potnika prvega razreda umorila kontrolorja in železniškega sprevednika. Morilca sta pobegnila v gore. — Kongres rudarjev je v Com-mentry sklenil splošno stavko. Dneva, ke-daj se stavka prične, še ni določil. — U m o r j e n i m i l i j o n a r. V New Yorku so industrija in večkratnega milijonarja Csafta našli v nekem zloglasnem hotelu umorjenega. — Predsednik ame-riških združenih držav Roo-sevelt je bil operiran na nogi. Sedaj se je bolečina prišla tudi kosti. Zdravstveno stanje predsednikovo se je kljub operaciji poslabšalo. — S e n z a c i j o n e l n o p o - m i l o š č e n j e. Nemški cesar je na dve leti zapora obsojenega poročnika Thimeja, ki je v dvoboju ustrelil dijaka Helda, popol-noma pomislil. — Na V e z u v n a m e r a - v a j o zgraditi električno železnico. — Štiri-najst turistov v ponesrečilo je po poročilih iz Götlica preteklo nedeljo na Kulmsteinu. Trije turisti so mrtvi, več je nevarno ranjenih.

Zaroka v avstrijski cesarski hiši. Nadvojvodinja Elizabeta, najmlajša sestra prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdi-nanda, se je zaročila z vnukom Don Pe-dra, zadnjega braziljanskega cesarja.

Samomor radi bolezn svojih žene. Tovarn. delavca Antona Obergella z Dunaja so našli pred dnevi mrtvega v po-stelji, držečega v vsaki roki revolver. Kot vzrok samomora navaja na listu neozdrav-ljivo bolezen svoje žene, ki se nahaja v bol-nišnici.

Kongres za varstvo literarne last-nine. V Neapolu se je otvoril pred dnevom kongres za varstvo literarne lastnine v na-vzočnosti naučnega ministra Nasi-ja. Mi-nister in francoski delegat Pouillet sta go-vorila.

Električna železnica med Verono in Rivo. V Gardi se je pred kratkim zho-

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.